

Internationella
programkontoret

13

Rapportserie

Utveckling och samarbete

Projektexempel från
vuxenutbildning 2004

Vägen till världens kunskap

Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK) är en statlig myndighet, under Utbildningsdepartementet, med uppdrag att främja internationaliseringen inom utbildningsområdet. Vi stödjer skolor, universitet, företag, organisationer och enskilda individer. Det kan gälla allt från internationella samarbetsprojekt inom utbildning och kompetensutveckling till praktik och studier utomlands. Utbyten för ungdomar och lärare är en viktig del av verksamheten.

Med denna rapport vill vi lyfta fram några projekt inom vuxenutbildningsområdet, vilket är ett av IPK:s verksamhetsområden jämsides med skolan, högskolan och yrkesutbildningen.

Rapporten innehåller ett stimulerande axplock av de verksamheter som nyligen genomförts eller fortfarande pågår inom vuxenutbildning. Projektägarnas beskrivningar av sin verksamhet förmedlar en känsla av att ”det endast är den egna kreativiteten” som kan lägga hinder i vägen för vad som är möjligt att åstadkomma.

Det är både glädjande och entusiasmerande att ta del av det fina utvecklingsarbete som pågår genom de olika internationella utvecklingsprogram som vi har i uppdrag att förmedla, stödja och sprida kunskap om.

Min förhoppning är att läsaren skall uppleva detsamma.

För ytterligare information om vår verksamhet och vad vi kan erbjuda i form av internationella kontakter besök vår hemsida www.programkontoret.se. Där finns även fylligare beskrivningar av de möjligheter som de olika programmen erbjuder, ansökningshandlingar, ytterligare projektbeskrivningar, reseberättelser m.m.

Förutom denna exempelsamling från vuxenutbildningsområdet finns ytterligare tre rapporter utgivna med exempel från verksamheter inom områdena yrkesutbildning, skola och högskola.

Boo Sjögren

Generaldirektör

Internationella programkontoret 2004

Tryck: Elanders Gotab AB

Distribution: Internationella programkontoret

Innehållsförteckning

Vuxenutbildningens historia och framtid	6
Kurs gav fördjupade kunskaper om Tyskland	8
Bättre vägledning för anställda	10
Utveckling av vuxenutbildning på nätet	12
Språkinläring och kulturutbyte via nätet	14
Utbyte med fokus på företagande	16
Bibliotek samarbetar om vuxnas lärande	18
Ledarskapsutbildning i Ungern	20
Bevarande av det europeiska kulturarvet	22
Nya metoder inom vägledning	24
Nya metoder inom specialundervisning	26
Vägledning på webben	28
Utveckling av undervisning för döva	30
Samarbete för utbildning av barnmorskor	32

Vuxenutbildningens historia och framtid

Adult Education History in Europe

Program: Grundvig 3

Typ av aktivitet: Fortbildning för lärare och annan pedagogisk personal inom vuxenutbildningen

Titel: Adult Education History in Europe

Institution: Folkbildningsrådet

Ort och län: Stockholm

Budget: 1260 euro

”ATT MÖTA DELTAGARE från andra länder, arbeta med dem och utbyta erfarenheter är oerhört medvetandegörande. Vi har olika historia och våra länders vuxenutbildning är på olika utvecklingsstadier, men det finns samtidigt en gemensam värdegrund. Intresset för europeisk samverkan ökar. Jag inser också värdet av att diskutera historiens roll i våra länders ofta mycket olika utvecklingsnivå.” Dessa är några av Kerstin Mustels intryck från kursen ”Adult Education History in Europe”, som hon deltog i under en vecka i november 2003. Bakom kursen stod The European Association for the Education of Adults (EAEA), Vuxenutbildningen på Cypern och i Finland. Föl-

jande länder var representerade bland de 23 deltagarna: Belgien, Finland, Frankrike, Grekland, Lettland, Litauen, Nordirland, Norge, Serbien, Storbritannien, Sverige och Uruguay. Kursspråket var engelska.

Noggranna förberedelser

Kerstin Mustel arbetar som utvecklare på Folkbildningsrådet och har på så sätt en nyckelposition inom svensk folkbildning. Kerstin ansökte om medel inom Grundvig 3 för att finansiera deltagandet i den här kursen. Hon beviljades 1260 euro, vilket täckte en stor del av kostnaderna för resan från Stockholm till Larnaca och åter, kursavgiften samt kost och logi. Som förberedelse inför kursen tog Kerstin fram ett antal OH-bilder om svensk folkbildning, dess organisation och syften. Hon översatte en del eget material om hur vi i Sverige arbetar med bland annat baskunskaper, integration, hållbar utveckling och aktivt medborgarskap, vilket hon visste skulle komma upp på programmet i form av gruppdiskussioner. Hon fräschade också upp minnet av den

svenska vuxenutbildningens historia, framför allt folkhögskolans.

Kursens syfte vara att sätta tidigare policy och praktik när det gäller vuxenutbildning i Europa i relation till hur vi formar framtiden. Genom föreläsningar, grupparbeten, seminarier och studiebesök fördjupade deltagarna sig i historiken över de senaste femtio årens policy inom europeisk vuxenutbildning och utvecklingen av EU:s utbildningspolitik. Kerstin ombads hålla en föreläsning om den skandinaviska folkhögskolan. En föreläsning handlade om studiecirkeln som metodik inom vuxenutbildningen, en annan om Cyperns vuxenutbildning. Generalsekreteraren i ICAE, the International Council of Adult Education, bördig från Uruguay, berättade om behovet av vuxenutbildning i tredje världen.

I grupparbetena diskuterade man och jämförde hur de olika länderna arbetat och arbetar med vuxenutbildningen utifrån särskilda teman, såsom aktivt medborgarskap, hållbar utveckling, baskunskaper, integration mm.

Har resulterat i utbyte och fortsatt samarbete

På frågan hur hennes erfarenheter togs tillvara efter hemkomsten svarar Kerstin: ”Behoven inom min organisation uppfylls genom att mina erfarenheter delges i sammanhang när olika ämnesområden är uppe för diskussion, till exempel aktivt medborgarskap, hållbar utveckling osv, eller när det ska skrivas underlag till folkbildningens framtida policy vad gäller internationell samverkan. Vi delar också med oss av rapporter och annat material. Jag utbyter material med några av deltagarna i kursen och vi diskuterar ett eventuellt samarbete i form av medverkan på kurser i varandras länder. Jag kommer också att förmedla erfarenheter från kursen på en folkhögskola i Stockholm till att börja med. Kursanordarens önskemål var i princip att vi själva skulle ta önskade kontakter under och efter kursen och utveckla dem. Detta har påbörjats.”

Grundtvig 3 – stipendier för fortbildning

Fortbildningsstipendier ges som stöd till lärare och annan personal inom vuxenutbildningen, som vill genomgå en fortbildning i ett annat europeiskt land under högst 4 veckor.

Fortbildningen kan ske i form av en kurs

tillsammans med kollegor från andra länder, deltagande i en konferens eller praktik eller studiebesök vid en skola eller på ett företag.

Kurs gav fördjupade kunskaper om Tyskland

Metropole Berlin, ein Vergleich Ost-West

Program: Grundtvig 3

Typ av aktivitet: Fortbildning för lärare och annan pedagogisk personal inom vuxenutbildningen

Titel: Metropole Berlin, ein Vergleich Ost-West

Institution: Lunnevals folkhögskola

Ort och län: Vikingstad, Östergötland

Budget: 1056 euro

SÅ HÄR MOTIVERAR Kerstin Göransson sitt val av fortbildningskurs: ”Vår skola planerar en KY-utbildning i turism där det krävs mycket goda språkkunskaper och kunskaper om landet. Tyskland är det mest spännande landet i Europa, där det ständigt pågår stora samhällsförändringar. Detta gör att behovet av kontinuerliga kontakter med landet och språket kraftigt ökat. Språkläraren måste ha aktuella kunskaper för att på ett trovärdigt sätt förmedla detta och tolka vad som rapporteras i våra nyheter.”

Kerstin Göransson deltog i kursen Metropole Berlin, ein Vergleich Ost-West, arrangerad av Goetheinstitutet

under en vecka i oktober 2003. För att finansiera sitt deltagande ansökte Kerstin om ett bidrag inom Grundtvigprogrammet, som vänder sig till organisationer och institutioner inom vuxenutbildningen. Det bidrag hon beviljades, 1056 euro, täckte större delen av kostnaderna för tågresan från Motala till Berlin och åter, kursavgiften samt mat och boende.

Fullspäckt kursschema

Kursens tyngdpunkt låg på studiebesök, både i östra och i västra Berlin. Kursdeltagarna rörde sig över stora områden, fick se mycket och träffa representanter från många olika områden såsom utbildning, boende, förlagsverksamhet och inte minst mannen på gatan. Kursen inleddes med en stadsvandring i stadsdelen Mitte och leddes av en guide som berättade om Berlins historia. Därefter blev deltagarna indelade i mindre grupper och tilldelade en stadsdel per grupp. Uppgiften var att skaffa kunskaper om sin stadsdel. Till detta hörde också att möta infödda berlinare och i samtal bilda sig en

uppfattning om den aktuella situationen i just deras stadsdel. Kerstins grupp träffade sin "berlinare" på ett kafé, andra grupper blev hembjudna. De berättade om sin stadsdel ur kulturell och samhällslig synvinkel, om ockupationer, arbetskollektiv, kriminalitet, sammanhållning, invandrare, boende, löner etc.

Varje grupp fick också besöka en skola, där klassbesök och samtal med personal och ledning ingick. Kerstins skola var en Projektschule med en så intressant pedagogik att Lunnevads folkhögskola tänker ta kontakt för att få höra mer om deras arbetsmetoder. Besök vid ett förlag ingick och en heldag ägnades åt studiebesök i bostadsområden i östra Berlin.

Den andra delen av kursen upptogs av seminarier, pedagogiska inslag och grupparbeten. En föreläsning handlade om den historiska bakgrunden till Berlinmurens fall och Tysklands återförening.

Erfarenheter som ger nytta och inspiration

Kerstin återvände till Lunnevad folkhögskola fylld med nya intryck och idéer, som hon delade med sig av till kollegor och elever. "Det har visat sig vara en mycket nyttig kurs, eftersom inte bara språklärare utan även andra ämneslärare har intresse och glädje av att få ta del av det jag har lärt mig", skriver Kerstin i sin rapport. Lunnevads folkhögskola har planer på att lägga in en studieresa till Berlin i den KY-utbildning de förbereder. Kerstins erfarenheter från kursen i Berlin kommer förstås att vara till stor nytta och inspiration och hennes rapport från skolbesöket kommer med all säkerhet att resultera i pedagogiskt nytänkande.

På det personliga planet har fortbildningen betytt mycket för Kerstin: "Jag själv har fått ett pånyttfött intresse för det tyska språket och för landet Tyskland. Min entusiasm smittar av sig på elever och inte bara på de språkstudierande utan på kursens alla elever. Det blir också lättare att ta på sig uppgifter när man känner att man själv blivit uppdaterad."

Grundtvig 3 – stipendier för fortbildning

Fortbildningsstipendier ges som stöd till lärare och annan personal inom vuxenutbildningen, som vill genomgå en fortbildning i ett annat europeiskt land under högst 4 veckor.

Fortbildningen kan ske i form av en kurs

tillsammans med kollegor från andra länder, deltagande i en konferens eller praktik eller studiebesök vid en skola eller på ett företag.

Bättre vägledning för anställda

Guidance Merger for SME Increase

Program: Leonardo da Vinci

Typ av aktivitet: Pilotprojekt

Institution: CFL:s vägledningsenhet i Söderhamn

Ort och län: Söderhamn, Gävleborg

Kontaktperson: Klas Tallvid

Partners: 2 Sverige, 3 Storbritannien, 1 Italien, 1 Tjeckien, 1 Belgien

Tema: Vägledning

Budget: 275 112 EUR (totalbudget: 423 249 EUR)

SYFTET MED PROJEKTET är att ta fram verktyg och metoder för att stärka sambandet mellan studie- och yrkesvägledarnas och arbetsgivarnas insatser. Projektet syftar också till att ge bättre tillgång till information och vägledning för anställda. Ett annat syfte är att knyta samman de funktioner arbetsmarknadens parter och andra utbildnings- och arbetsförmedlande organisationer har för att ge råd och vägledning.

Verksamhet

Projektet tar sin utgångspunkt i tre viktiga antaganden:

1. Att vägledning i hög grad kan bidra till utvecklingen av livslångt lärande för anställda genom att uppmuntra dem att ta vara på möjligheter till lärande.
2. Att det är betydligt svårare för anställda att få stöd och vägledning än det är för till exempel arbetslösa.
3. För att kunna bidra till utvecklingen av livslångt lärande även för anställda är det viktigt att vägledning inte ges isolerat utan tar hänsyn till samhällets hela utbud av möjligheter.

Mer långsiktig studieplanering

Projektet vill få fram metoder för mer långsiktig studieplanering för anställda. Studieplaneringar som omfattar både intern företagsutbildning och allmän utbildning på gymnasienivå, högskolenivå, kvalificerad yrkesutbildning etc. CFLs vägledningsenhet vill pröva metoder att fungera som en sammanhållande faktor när det gäller studie-

planering för anställda. Dessa tankegångar finns även i andra EU-länder där samordning kring studieplanering och vägledning för anställda saknas mellan arbetsgivare, kommuner, arbetsförmedlingar, utbildningsföretag etc. En samordnad studieplanering skulle ge mer effektiv vuxenutbildning och skapa bättre grund för ett flexibelt lärande i livslångt perspektiv. Det skulle även ge arbetsgivare en mer kostnadseffektiv kompetensutveckling av de anställda.

Resultat

I både Söderhamn och i Bradford, England har projektet lett till att nätverk bildats där konsulter, företagsrådgivare, studievägledare, arbetsförmedlare, olika handläggare från till exempel försäkringskassa ingår. I Söderhamn sker ett nära samarbete mellan CFL:s vägledningsenhet, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, ESF projektledare (Equal, Växtkraft mål 3) och privata vägledningskonsulter kring vägledning för anställda. Här ingår även arbetslösa som erbjuds arbetsplatsförlagd yrkesutbildning, i regel i samband med att anställda erbjuds kompetensutveckling inom Equal och Växtkraft mål 3. I Tjeckien och Italien har samverkan inletts mellan företag, företagskonsulter och vägledare. I dessa länder är vägledning något som sällan erbjuds vuxna och därför är projektet här på en mer grundläggande nivå.

På projektets hemsida, www.guidancemerger.org, finns mer information.

Leonardo da Vinci – pilotprojekt

Pilotprojekt ska förnya och öka kvaliteten inom yrkesutbildningen. Det omfattar både den grundläggande yrkesutbildningen samt den livslånga kompetensutvecklingen inom arbetslivet.

Som yrkesutbildningsaktör kan du inom ett pilotprojekt till exempel ta fram nytt undervisningsmaterial och/eller nyskapande pedagogiska metoder.

Utveckling av vuxenutbildning på nätet

Adult Study Net (ASN)

Program: Sokrates: Grundtvig 4, Nätverk

Typ av aktivitet: Nätverk

Tema: Informations- och kommunikationsteknik (IKT) i folkbildningen/vuxenutbildningen

Institution: Folkbildningsrådet

Ort och län: Stockholm

Deltagande länder: Sverige (samordnare), Österrike, Estland, Italien, Lettland, Litauen, Finland, Storbritannien

Budget: Från EU: 241 000 euro (65% av kostnaden för projektet) och egenfinansieringen uppgick till 131 000

DET SVENSKA Folkbildningsnätet är ett framgångsrikt koncept för teknikstött kommunikation via konferenssystemet First Class. Det innehas av Folkbildningsrådet. Folkbildningsrådet uppmanades därför att skapa ett nätverk tillsammans med andra aktörer i Europa inom ramen för Grundtvig 4. Själva meningen med projektet är att stödja användningen av informations- och kommunikationsteknik (IKT) bland utbildningsanordnare som vänder sig till vuxna. Vidare har man önskat testa nationella, regionala och lokala IKT-nätverk för studier, möten/diskussioner och informationshämtande. I förlängningen ville man undersöka förutsättningarna för ett europeiskt

vuxenutbildningsnätverk av en modell som Folkbildningsnätet. Flertalet deltagande organisationer var nationella paraplyorganisationer inom folkbildning/vuxenutbildning. Under projektiden är målgruppen lärare/utbildare, beslutsfattare och studerande som deltar i projektet.

Projektets arbetsmetodik och verksamhet

Projektet utgick från en befintlig plattform för studier och kommunikation – Folkbildningsnätet. Folkbildningsnätet har fått vara den plattform där projektet har samarbetat och från vilken man utgått i arbetet. I konceptet ligger en plattform som på ett lättillgängligt sätt möjliggöra onlinestudier i grupp. Hur kombinerar man icke formella studier via nätet med bibehållet demokratiskt gruppdeltagande? Den frågan har definierat arbetet i nätverket. Den traditionella studiecirkeln får inte förlora sin själ i och med att man tar till sig nya flexibla verktyg i form av studier på distans. Man har hela tiden tänkt i termer av ”pedagogiken först och sedan tekniken”. Under projektiden

har man kostnadsfritt upplåtit en virtuell plattform för studerande och organisationer som tillhandahåller icke formellt lärande i de deltagande länderna. Nätverket har på detta sätt kunnat testa och utvärdera en virtuell plattform för flexibla studier, projektarbete och intranetanvändning i organisationer. Under projekttiden har man kunnat följa de olika ländernas användning av den testade plattformen via en gemensam webbplats www.adultstudy.net. Där har man även fått ta del av de möten som skett inom nätverket.

Resultat och utvärdering

Resultatet av samarbetet är bland annat etableringen av en projektwebbplats, **www.adultstudy.net**, med konferenser och diskussionsgrupper där man kunnat samarbeta inom partnerskapet. I den utvärdering som gjorts av Linköpings Universitet konstateras att Folkbildningsnätet väl motsvarar de krav man kan ha på en väl fungerande, lättanvänd och billig plattform. Man konstaterar samtidigt att det kan finnas skäl att via fokusgrupper söka finna fler kriterier än de som idag finns och som Folkbildningsnätet väl lever upp till. Ett seminarium hölls 2003 under rubriken "Hur ser förutsättningarna ut för ett framtida europeiskt IT-nätverk inom folkbildning/ vuxenutbildning?" Inför det seminariet tog projektet fram en förstudie. Den kan laddas ner via www.adultstudy.net.

En erfarenhet man gjort är att det tar tid att få såväl studerande som utbildare att ta till sig de nya möjligheterna. En annan erfarenhet är att det breda upplägget man hade under projekttiden nu kan smalnas av. Ett vidare steg blir därför att försöka samarbeta med organisationer som vill utveckla ett intranät tillsammans med andra och att utveckla ett koncept och en praxis för IKT-stött samarbete mellan studerande. Ett viktigt resultat av samarbetet i nätverket är att man funnit nya frågeställningar och nya angreppssätt för vidare utveckling.

Björn Garefelt

070-694 61 14

Grundvig 4 – tematiska nätverk

Nätverken syftar till att öka synergieffekterna och samarbetet mellan Grundvig-projekt inom ett temaområde och för att sprida resultat från dessa projekt. Grundvig 4 är därför en viktig länk mellan utvecklare och mellan

utvecklare och användare av de resultat som åstadkommit i projekt.

Ett nätverk ska omfatta minst 10 länder som medverkar i Sokratesprogrammet.

Språkinläring och kulturutbyte via nätet

E.netlearning – an approach to language teaching and learning

Program: Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Typ av aktivitet: Projekt

Tema: Språkinläring och informationsteknologi

Institution: Åsö Vuxengymnasium

Ort och län: Stockholm i Stockholms län

Deltagande länder: Sverige (partner), Bulgarien, England (samordnare), Frankrike, Italien, Spanien och Österrike

Budget: 6 661 euro under det första budgetåret, 10 118 under det andra ännu inte påbörjade budgetåret

PROJEKTETS MÅL ÄR att bygga ett system som gör det möjligt för andraspråksstudier och deras lärare att kommunicera via nätet. Målspråken är svenska, bulgariska, engelska, franska, italienska, spanska och tyska. Det innebär att i varje land är studier av detta språk ett andraspråk. De studerande har ett språk med sig till sitt nya hemland och även en annan kultur, vilket man vill utnyttja i projektet.

De studerande ska genom projektet utveckla sin språkfärdighet samtidigt som de får ett kulturellt och socialt utbyte. Ytterligare språk kan bli aktuella för att kunna finna ett gemensamt språk att kommunicera på. Lärarna

ska kunna ha utbyte när det gäller metodik och pedagogik samt ge varandra tips om material och länkar. Efter de två projektåren kommer de deltagande organisationerna förhoppningsvis att ha byggt ett effektivt och varaktigt partnerskap.

Målgruppen är vuxna studerande som läser andraspråk. Även lärare är en målgrupp eftersom deras kompetens är grunden för att de studerande ska kunna ta till sig och använda den nya tekniken som stöd för sitt lärande.

Utveckling av webbplats

En gemensam webbplats för kommunikation och lärande är själva utgångspunkten för projektet. Denna webbplats färdigställs under det första projektåret. Under tiden som man arbetar på att utveckla den sker kommunikationen via e-post. Första projektåret förbereder varje organisation sin personal genom utbildning i informations- och kommunikationsteknik (IKT). Det första projektåret är på detta sätt ett förberedelse- och

utvecklingsår. Såväl projektledare som lärare i de olika partnerorganisationerna förbereder sig och delger varandra erfarenheter och synpunkter innan själva kommunikationsplattformen är färdigställd. Arbetet går därför i stor utsträckning ut på att samla synpunkter för att kunna göra plattformen så funktionell som möjligt.

Under det andra året räknar man med att fullt ut kunna använda plattformen och att förbättra den utifrån gjorda erfarenheter. I den fasen kommer de studerande att alltmer involveras i arbetet. Projektet har som utgångspunkt att den utvecklade plattformen och de stärkta nätverken mellan partnerorganisationerna kommer att bära även efter projekttidens slut. Man ser samarbetet och de bidrag som ges via Socratesprogrammet som en början på framtida fortsatt samarbete runt utveckling inom området.

Resultat och uppföljning

Projektet har inneburit träning i IKT-hantering för de deltagande lärarna på varje partnerorganisation. När väl den grundläggande kunskapen finns har man aktivt kunnat delta i diskussionerna om krav på kommunikationsplattformen och projektets hemsida. Arbetet har därför i sin första fas varit mer av förberedande art samtidigt som man tagit in sina studerande i processen där så varit lämpligt. De slutgiltiga resultaten kommer att redovisas hösten 2005, då projektet är avslutat och utvärderat.

Anne-Marie Engback

08-702 74 00

anne-marie.engback@utbildning.stockholm.se

Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Partnerskap för lärande är tänkt att främja en första kontakt mellan organisationer från olika länder och brukar passa bra för mindre organisationer utan tidigare erfarenhet av internationellt samarbete. Med begreppet

”Partnerskap för lärande” vill man betona att målet är att lära sig av erfarenheter hos andra; att lära känna vuxenutbildningen i andra europeiska länder och att samarbeta med kollegor i andra delar av Europa.

Utbyte med fokus på företagande

SME and Craft

Program: Leonardo da Vinci

Typ av aktivitet: Utbildarutbyte

Institution: Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Titel: Exchange programme for bringing together trainers and SMEs in craft sector, SME and Craft

Ort och län: Övertorneå

Partners: 1 Sverige 1 Italien

Tema: Hantverksutbildning

Budget: 6600 euro

PROJEKTETS SYFTE ÄR att få kunskap om och hur entreprenörskapet fungerade samt om det fanns entreprenörskapsutbildningar i Italien. Vidare skulle det upprättas ett nätverk mellan Nord hantverk och småföretag inom deltagarnas egna verksamheter och de företag som besöktes. Man ville också undersöka möjligheterna och krav som fanns för att elever skall kunna göra praktik hos dessa småföretag i Italien.

Vad det har lett till:

- Förståelse för att entreprenörskap är något som byggs upp successivt under många år
- Inblick i villkor och konsekvenser som olika beslut kan innebära för företagen
- Faderns närvaro som stödresurs när sonen tar över familjföretaget (att yrket går i arv är mycket vanligt i Italien)
- Knyta nätverk som måste hållas vid liv

Leonardo da Vinci – transnationell rörlighet

Transnationell rörlighet är ett praktik- och utbytesprogram för elever, studenter, unga arbetstagare och utbildare som genomgår en yrkesutbildning och kompetensutveckling. Syftet är att uppmuntra till inhämtande av

kunskaper genom praktik och teori, utveckla de europeiska kontakterna, stärka kopplingen mellan arbetsliv och yrkesutbildning, utveckla språkkunskaperna och utbyta erfarenheter och goda lösningar för yrkesutbildningen.

Bibliotek samarbetar om vuxnas lärande

GLOP

Program: Grundtvig 2 – Partnerskap för lärande

Typ av aktivitet: Projekt

Titel: GLOP –La Gestión, la Organización y la Programación de los Centros Municipales de Aprendizaje para Adultos

Tema: Samarbete mellan små kommuner och bibliotek i Europa för att söka bra vägar för vuxnas lärande.

Institutioner: Bibliotekshögskolan i Borås och vuxenutbildningen i Hylte

Ort och län: Borås och Hylte i Västra Götaland

Deltagande länder: Sverige, Spanien, Holland, Storbritannien

Budget: 60 000 euro totalt under tre år.

GRUNDEN FÖR PROJEKTET är ett samarbete mellan olika samhällsstödda organ i kommunerna för att stötta vuxnas lärande. Detta samarbete är viktigt och behöver utvecklas. Projektets huvudsakliga inriktning har varit att undersöka de möjligheter som finns i respektive land och att utbyta erfarenheter mellan olika typer av lokala vuxenutbildningsaktörer, som exempelvis studiecetra och bibliotek. Målsättningen har varit att stödja lokala myndigheter i kommuner med en befolkning på under 20 000 personer att utforma en lokal vuxenlärandeplan. Att etablera ett europeiskt nätverk av kommuner genom att nyttja kommunikationsteknologi i inläringen har också varit ett syfte och ett medel för att kunna driva projektet och få kvar-

stående effekter efter projekttidens slut.

Målgruppen är särskilt unga vuxna som man vill hitta verksamma sätt att motivera till ett fortsatt livslångt lärande och personlig utveckling. Även vuxna med kort tidigare utbildning, invandrare och kvinnor har stått i fokus för projektet.

Platsbesök hos varandra

I partnerskapet ingår flera sinsemellan mycket olika organisationer från varje land. En viktig del av projektet har varit att skapa förståelse för de deltagande ländernas olika utbildnings- och bibliotekskulturer. Lokalt organiserade möten mellan lokala aktörer, som studiecetra och bibliotek, är en viktig del i projektarbetet. Inte minst för att väcka, förankra och sprida utvecklingstankar. Inom partnerskapet har man besökt

varandra och på plats fått studera hur vuxnas lärande kan stöttas på olika sätt i lokalsamhället. Vidare har man kommunicerat både via e-post och videokonferenser. I och med att det har varit olika typer av organisationer inom projektet har arbetet bedrivits på delvis olika plan. I Sverige har exempelvis Bibliotekshögskolan arbetat på ett mer forskningsinriktat och övergripande plan, medan vuxenutbildningen i Hylte arbetat direkt med målgruppen. Studerande i Hylte har kommunicerat med studerande i de andra länderna som deltar i projektet. Nationella "GLOP"-konferenser har följts upp under försommaren 2004 med en gemensam slutkonferens där man sammanfört de erfarenheter man fått under de tre projektåren. Man har då kunnat notera att stödet för vuxnas lärande är under stark utveckling och att mycket har hänt sedan projektet startade 2001.

Resultat

Ett europeiskt internetbaserat nätverk för bibliotekens service och aktiviteter kring vuxnas lärande har etablerats. Man har bekräftat den viktiga roll som kommun(lär)centra och bibliotek spelar i vuxnas möjligheter till lärande. Inte minst gäller det för personer i glesbygd och personer som på grund av funktionshinder har svårt att ta till sig det ordinarie utbudet av lärande.

Någon gemensam modell som kan passa alla har man inte funnit utan det är snarare i mångfalden och den lokala lösningen som framgången ligger. Fördelen med den kunskapsbas man nu delar och det nätverk man skaffat är att man i det lokala arbetet har vetskap om modeller och andras erfarenheter på lokalt plan. Därigenom har man fått ett bättre underlag för hur man själv ska ordna sin verksamhet nu och i framtiden. Projektet har nått bred spridning, inte minst genom att man har en länk till det på Kulturrådets webbadress: www.vuxbib.nu

Catharina Stenberg

033-16 40 00.

catharina.stenberg@hb.se

Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Partnerskap för lärande är tänkt att främja en första kontakt mellan organisationer från olika länder och brukar passa bra för mindre organisationer utan tidigare erfarenhet av internationellt samarbete. Med begreppet

"Lärande partnerskap" vill man betona att målet är att lära sig av erfarenheter hos andra; att lära känna vuxenutbildningen i andra europeiska länder och att samarbeta med kollegor i andra delar av Europa.

Ledarskapsutbildning i Ungern

Developing Leadership Skills with Coaching

Program: Grundtvig 3

Typ av aktivitet: Fortbildning för lärare och annan pedagogisk personal inom vuxenutbildningen

Titel: Developing Leadership Skills with Coaching

Institution: Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Ort och län: Övertorneå, Norrbotten

Budget: 1500 euro

DEVELOPING LEADERSHIP Skills with Coaching vänder sig till ledningspersonal inom vuxenutbildningen. Den anordnades vid två tillfällen under år 2003 och genomförs vid tre tillfällen under år 2004. Arrangör av kursen, som genomförs i Ungerns huvudstad Budapest, är Horváth and Dubecz Consulting Ltd. Syftet med fortbildningen är att utveckla ledarnas färdigheter så att deras förhållningsätt till personalen förbättras. Med ”coaching”-metoden aktiveras ledaren att hjälpa sina underordnade på samma sätt som han/hon blir hjälpt av sin ”coach” under kursen.

Marie Gradin från Stiftelsen Utbildning Nordkalotten var en av de åtta deltagarna i den kurs som genomfördes den första veckan i september 2003. De övriga deltagarna kom från Danmark, Grekland, Italien, Portugal och Spanien. För att täcka kostnaderna ansökte hon om ett bidrag inom Grundtvigprogrammet, som vänder sig till aktörer inom vuxenutbildningen. Marie beviljades 1500 euro, vilket räckte ca 75% av kostnaderna för resan från Torneå till Budapest fram och åter, kursen samt mat och boende.

Ledarskap som passar olika kulturer

Orsakerna till att Marie valde just denna kurs var flera: Utbildning Nord utgör en mångkulturell miljö med anställda och elever från olika länder och med olika etnisk bakgrund. Detta innebär att hon måste använda ett ledarskap som passar för olika kulturer. Med erfarenheter från den här kursen hoppades hon kunna överföra coachingbegreppet i en internationell kontext till organisationen och därmed också till de elever som genomför sin utbildning där. Hon hade också förhoppningen att kursen skulle ge

henne vägledning i att använda coaching-metoden som ett professionellt verktyg i sitt arbete som ledare, både för personalen och för eleverna.

Som förberedelse inför kursen läste Marie på eget initiativ böckerna ”The coaching manager – developing top talent in business” av James M. Hunt och Joseph R. Weintraub och ”På jakt efter ett europeiskt ledarskap” av Birgitte Bauer, Franz Jägeler och Harald Simon.

Undervisningen var upplagd på föreläsningar, praktiska övningar både individuellt och i grupp, videofilm och olika tester. Kursen tog upp konflikthantering, problemlösning, olika ledarstilar och olika organisationstyper. Under fem välfyllda dagar arbetade kursdeltagarna med analyser av sig själva som personer och som ledare, hur ledarens roll kan anpassas efter olika situationer eller med hänsyn till den typ av organisation de arbetar innan, hur de reagerar i konfliktsituationer och med vilka verktyg man kan lösa problem.

Marie har förstås delat med sig av sina erfarenheter från kursen till sina medarbetare vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten och de utgör ett värdefullt tillskott till den pågående processen när det gäller ledarskap. En av Marias tankar är att vid ett senare tillfälle ta upp ämnet problemlösning samt konflikthantering för att skapa en dialog kring hur de hanterar problem av olika slag med sina kursdeltagare.

Grundtvig 3 – fortbildningsstipendier

Fortbildningsstipendier ges som stöd till lärare och annan personal inom vuxenutbildningen, som vill genomgå en fortbildning i ett annat europeiskt land under högst 4 veckor. Fortbildningen kan ske i form av en kurs

tillsammans med kollegor från andra länder, deltagande i en konferens eller praktik eller studiebesök vid en skola eller på ett företag.

Bevarande av det europeiska kulturarvet

Saving and Learning Traditions (SALT)

Program: Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Typ av aktivitet: Projekt

Tema: Kulturellt lärande – att bevara kunskaper och färdigheter

Institution: SLU – Sveriges Lantbruksuniversitet

Ort och län: Uppsala i Uppsala Län och dessutom aktivitet i Norrbottens län

Partnerländer: Sverige, Danmark, Polen, och Tyskland (samordnare).

Budget: Totalt under projekttiden (2 år) 16 741 euro

SAVING AND LEARNING Traditions (SALT) är ett transnationellt projekt som fokuserar på bevarandet av kunskapen om vårt kulturarv, våra traditioner och erfarenheter. Dessa kunskaper och färdigheter är nära sammanknutna med bönderna och landsbygden. Projektet har riktat in sig på att göra undersökningar inom det område där erfarenheter, kunskaper och traditioner och vanor håller på att gå förlorade.

Kulturella variationer

Varje partner har sin egen speciella kultur att föra vidare. I Polen har man fokuserat på traditioner uttryckta i exempelvis ceremonier, musik, dans och

folkkonst. I Danmark har man riktat in sig på traditionellt hantverk och mat. De tyska deltagarna har koncentrerat sig på hantverkstekniker. I Sverige har projektet förlagts till Norrbotten där tre kulturer möts: den samiska kulturen, bergs- och skogsbefolkningens kultur och den stadsnära kulturen med jordbruk och skogsförädling. I Sverige har man också en finlandsvensk språktradition respektive en svensktalande tradition.

I varje land har man arrangerat kurser, events, utställningar och workshops inom sina specialområden. Mattraditioner, agroturism, hantverkstekniker och traditioner bland jordbruksbefolkningen var de områden man arbetade inom under det första projektåret. Man har även skapat en gemensam webbplats – www.kkanet.dk/salt.

Fokus på samekultur

Projektbesök hos varandra under olika typer av arrangemang har varit en viktig del av verksamheten. Den europeiska dimensionen ligger just i att ta del av varandras kultu-

rer. Under projektbesöket i Norrbotten våren 2004 fokuserade man på samekulturen och de förändringar den genomgått – ett sätt att bjuda på den egna kulturen och de förändrade förutsättningarna i det moderna samhället. I varje land har man försökt fånga kunskaper och färdigheter som håller på att försvinna för att kunna dokumentera och föra vidare.

I Sverige skickade man exempelvis ut 100 brev till olika hembygds- och kulturorganisationer i Norrbotten för att få reda på vilka traditioner/delar av kulturarvet som höll på att försvinna. Frågorna i breven handlade till största delen om rennäringen, men även om hantverk och traditionellt jordbruk. Sommaren 2004 planerar man att erbjuda människor att förflytta sig 100 år tillbaka i tiden och leva för en dag eller en vecka på ett sådant sätt.

Resultat

Ett stort antal lokala aktiviteter där bärare av de gamla förmågorna har fört dem vidare på olika sätt till den yngre generationen. Man har även skapat den webbplats (och databank) man planerat, där projektet presenteras och man kan få kontaktuppgifter till personer som arbetar med, eller är bärare av, traditionellt hantverk och gamla traditioner i varje land. Genom att gå ut brett och efterfråga kunskaper och att sedan presentera dem på kulturarrangemang av olika slag (kulturarrangemang i flera länder) har man lyckats nå många personer. En oförutsedd effekt av besöken på varandras kulturarrangemang har varit nya kontaktnät mellan deltagare som inte direkt varit involverade i projektgruppen.

Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Partnerskap för lärande möjliggör samarbete i projektform i mindre skala. Det är tänkt att främja en första kontakt mellan organisationer från olika länder och brukar passa bra för mindre organisationer utan tidigare

erfarenhet av internationellt samarbete. Ett partnerskap för lärande kan omfatta 1-3 år med partners från minst tre europeiska länder. Ett aktivt deltagande av studerande förutsätts.

Nya metoder inom vägledning

Academia – Metodutveckling inom vägledning

Program: Leonardo da Vinci

Typ av aktivitet: Utbildarutbyte

Institution: Sveriges Vägledarförening

Ort och län: Göteborg

Partners: Belgien, Cypern, Tjeckien, Tyskland, Danmark, Estland, Spanien, Finland, Frankrike, Grekland, Ungern, Irland, Island, Italien, Luxemburg, Norge, Portugal, Rumänien, Storbritannien

Tema: Vägledning

Budget: 10 000 EUR (totalbudget 38 200 EUR)

I ETT LIVSLÅNGT lärande-perspektiv måste studie- och yrkesvägledare hitta metoder för livslång vägledning. Idag pågår intressanta utvecklingsarbeten runt om i Europa med syfte att hitta nya metoder. Svenska vägledare behöver få ta del av vad som sker i andra länder och se hur man kan använda nya kunskaper i den egna verksamheten.

Syftet med projektet är att bidra till vägledares kompetensutveckling genom att:

- erbjuda möjligheter att ta del av den utveckling som sker inom vägledning i Europa

- öka kunskapen om utbildning och vägledning i andra länder
- öka medvetenheten om den europeiska dimensionen i vägledning
- bidra till att vägledare kan skapa egna nätverk för fortsatt transnationellt samarbete

Europeiska utbyten för vägledare

Inom Academia nätverket anordnas varje år utbyten för studie- och yrkesvägledare från olika delar av Europa. Vanligtvis tar man emot stipendiaterna i grupp och bjuder på ett sammanhållet program, som planeras och utvärderas inom nätverket. Programmet presenteras på en egen hemsida, www.ac-creteil.fr/steurop/Welcome.html, och intresserade vägledare söker sedan till den samordnande organisationen i sitt hemland. Utbytena är till för alla studie- och yrkesvägledare inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadsverket som är intresserade av att utveckla sina kunskaper inom transnationell vägledning. Stipendierna är individuella och omfattar en veckas utbyte.

Resultat

Sedan Sveriges vägledarförening kom med i nätverket 1997 har ett 50-tal svenska vägledare fått möjlighet att åka till ett annat europeiskt land. Information om hur man söker går att hitta på Sveriges vägledarförenings hemsida: www.vagledarforeningen.org. Här finns även rapporter från de stipendiater som deltagit i utbyten. Förutom att man kommer hem med nya kunskaper om andra länders utbildnings- och arbetsmarknadssystem får man även erfarenhet av andra arbetssätt och metoder. Dessutom får deltagande vägledare chansen att träffa och diskutera med kollegor från olika länder under sitt utbyte, något som ofta upplevs som givande och som kan ge kontakter för framtida samarbeten.

Leonardo da Vinci – transnationell rörlighet

Transnationell rörlighet är ett praktik- och utbytesprogram för elever, studenter, unga arbetstagare och utbildare som genomgår en yrkesutbildning och kompetensutveckling. Syftet är att uppmuntra till inhämtande av

kunskaper genom praktik och teori, utveckla de europeiska kontakterna, stärka kopplingen mellan arbetsliv och yrkesutbildning, utveckla språkkunskaperna och utbyta erfarenheter och goda lösningar för yrkesutbildningen.

Nya metoder inom specialundervisning

Mirror Web Site

Typ av aktivitet: projekt

Program: Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Tema: Unga vuxna i utsatta gruppers livslånga lärande

Institution: Fogelströmska gymnasiet i Stockholm

Ort och län: Stockholm i Stockholms län

Partnerländer: Sverige, Finland, Spanien, Tyskland, Grekland, Ungern, Frankrike. Projektet samordnas av en spansk organisation.

Budget: För hela projektiden, 2 år: 21 800 euro

UNGA VUXNA MED behov av specialanpassat stöd för sitt lärande – hur kan man finna vägar till lärande som intresserar och gagnar dem?

Att förbättra utbildningen generellt för unga vuxna genom att ge dem valet att läras sig mer genom teknisk skicklighet, ämneskunskaper och sociala och personliga färdigheter för att bättre kunna matcha dagens utmaningar i samhället.

Fogelströmska gymnasiet har specialiserat sig på att stötta unga vuxna genom att utveckla de pedagogiska metoderna inom gymnasieskolans individuella program. Tillsammans med över femtio skolor i sju länder

samarbetar de inom det internationella nätverket INEPS – International Network of Productive Schools. ”Staden som skola” är ett koncept man provat i det samarbetet och som man nu önskat utveckla inom projektets ram.

Projektets mål

Huvudmålet är att utarbeta pedagogiska on-lineinstrument med syfte att ge utbildning till unga vuxna människor och att utveckla nya pedagogiska tillvägagångssätt. Andra delmål är att förbättra och utveckla nya utbildningsstrategier via praktisk kunskap och medvetenhet, reflektioner och diskussioner mellan projektdeltagarna.

Projektets arbetsmetodik och verksamhet

Utgångspunkten för verksamheten har varit att skapa ett kraftfullt pedagogiskt verktyg

och ett nytt arbetssätt genom att använda ny kommunikations- och informations-teknologi. Man började med att skapa en webbplats www.mirrorwebsite.net. Målgruppen har fått möjlighet att kommunicera via nätet och lägga in sina produkter på webbplatsen. Man har dokumenterat sitt arbete på olika sätt för att visa sina studiekamrater i de andra länderna hur man har det och hur man arbetar. Verktöget har alltså uppmuntrat till lärande av nya färdigheter för att kunna kommunicera – vilket var syftet. I projektet har även ingått besök hos partnerinstitutioner. Ungdomarna har då varit värdar för dessa besök med det arbete det innebär av planering och konkreta förberedelser och efterarbete.

Resultat

Ungdomarna i partnerorganisationerna kommunicerar via Internet och arbetar parallellt med produktion av material till webbsidan. Denna aktivitet har främjat inläringen av såväl baskunskaper som till exempel IT, skrivande, främmande språk som kapacitet att kommunicera med varandra. Ett väsentligt resultat har varit det kulturkunnande som man tillägnat sig i samband med besöken. Man måste ju känna sin stad för att kunna berätta om den för andra. Dessutom måste man kunna berätta för varandra, vilket befrämjat språkinläringen. Ett resultat av besöken är att självkänslan och självförtroendet har ökat hos såväl de mottagande ungdomarna som de ungdomar som besökt andra länder. Två resor med ungdomar har företagits varje år. Det har varit mycket viktigt för denna grupp, som sällan annars fått möjlighet att resa och skaffa nya bekantskaper och kulturerfarenheter utomlands. Ett mer påtagligt resultat är den lista med kriterier för analys och utvärdering av den pedagogiska processen som har utarbetats mellan parterna i projektet.

Adressen till webbsidan: www.mirrorwebsite.net

Gun Nilsson

08-508 34 814.

gun.nilsson@utbildning.stockholm.se

Grundtvig 2 – partnerskap för lärande

Partnerskap för lärande möjliggör samarbete i projektform i mindre skola. Det är tänkt att främja en första kontakt mellan organisationer från olika länder och brukar passa bra för mindre organisationer utan tidigare

erfarenhet av internationellt samarbete. Ett partnerskap för lärande kan omfatta 1-3 år med partners från minst tre europeiska länder. Ett aktivt deltagande av studerande förutsätts.

Vägledning på webben

Ariadne

Program: Grundtvig 1 – europeiska samarbetsprojekt

Typ av aktivitet: Projekt

Tema: Webbaserad vägledning

Institution: Vuxenutbildningen i Göteborg (samordnare av projektet)

Ort och län: Göteborg, Västra Götaland

Partnerländer: Sverige (samordnare), Storbritannien, Italien och Rumänien.

Budget: Totalt 233 000 euro, varav bidraget från EU var 128 000 euro

PÅ SENARE ÅR HAR efterfrågan ökat på nya verktyg som stöd för det växande behovet av vägledning inom det livslånga lärandet. En viktig händelse var EU-konferensen ”Quality and Ethics in Webbased Guidance” i Göteborg 2001. Erfarenheter från ett tidigare EU-samarbete inom Leonardo da Vinci pekade mot behovet av gemensamma riktlinjer för bedömning av verktyg för webbaserad vägledning.

Det har funnits en klyfta mellan förväntningarna på internetbaserade produkter som kan ge pålitliga lösningar och faktisk utveckling av tillförlitliga vägledningsverktyg. Ariadneprojektet har därför som syfte att undersöka, utvärdera, strukturera och identifiera de underliggande antagandena för webbaserade vägledningsverktyg.

värdera, strukturera och identifiera de underliggande antagandena för webbaserade vägledningsverktyg.

Syften och målgrupper

Projektet har en ambition att inte bara komma fram till gemensamma riktlinjer utan att få till stånd en övningsmodell för studie- och yrkesvägledare. Dessutom har man som ett tredje syfte att sprida så mycket som möjligt av sina resultat och erfarenheter såväl under projekttiden som efter den. Projektet har två målgrupper: vuxna användare och yrkesverksamma inom vägledning (studie- och yrkesvägledare). Slutanvändarna ska kunna dra nytta av det valstöd som kan ges via Internet. Detta genom att de som utvecklar verktygen kan höja kvaliteten på innehållet och att vägledarna är i högre grad är medvetna om vad de kan rekommendera. Studie- och yrkesvägledarna ska få ett stöd för val av verktyg och träning i användning av dessa verktyg.

Ariadneprojektet betyder framförallt en grupp yrkesverksammas gemensamma reflektioner om webbaserad vägledning. Det innebär tillkomsten av en diskussionsgrupp

som utifrån erfarenheterna i de arbetsgrupper de bildat sökt skapa en helhetsbild av sitt projektuppdrag. Arbetsgrupperna har undersökt områdena "Användare", "Förmedling", "Design/utveckling", Teori" och "Etik". Arbetsgrupperna har samordnats av enskilda projektpartners, och varje partner har arbetat i flera grupper. Resultaten och erfarenheterna sammanförs sedan i en gemensam rapport.

Resultat

De viktigaste resultaten är en uppsättning riktlinjer i form av en guideline, som belyser de viktigaste argumenten och teorierna som används vid vägledning och rådgivning såsom webbaserade vägledningsverktyg bör spegla dem. Riktlinjerna åtföljs av en övningsmodell för studie- och yrkesvägledare och av en webbplats www.ariadneproject.org som är avsedd att vara ett verktyg för förklaring av principerna samt en plattform för spridning av dem. I en rapport belyser man de olika aspekter som arbetsgrupperna kommit fram till. Där presenteras bland annat de vägledningstjänster som idag finns på webben, tillsammans med en analys av förutsättningarna för att använda dem på ett produktivt sätt. Rapporten innehåller också en diskussion om hur webbplatsen ska utformas för att bli användarvänlig. Teorikapitlet är en utvärdering av traditionella och nya studie- och yrkesvägledningsteorier i förhållande till internetvägledning. Här diskuteras även hur studie- och yrkesvägledarrollen påverkas av dessa nya formerna av tjänster. Det sista kapitlet tar etiska aspekter under övervägande och för samman tidigare behandlade frågor genom att sätta strålkastarljuset på de etiska utmaningar som integration av webbaserad vägledning innebär för den praktiska verksamhetsnivån inom studie- och yrkesvägledningen.

Tomas Mjörnheden

031-61 39 28.

tomas.mjornheden@vux.goteborg.se

www.ariadneproject.org

Grundtvig 1 – europeiska samarbetsprojekt

Samarbetsprojekt är till för sådana insatser för vuxenutbildning där man vill samarbeta på ett europeiskt plan för att tillsammans skapa och genomföra något innovativt. Det kan till exempel handla om att förbättra

vuxenutbildningens innehåll och utformning genom att utveckla nya utbildningsmoduler eller metoder. Projekttiden är högst tre år. Partnerskapet ska omfatta organisationer från minst tre länder.

Utveckling av undervisning för döva

Moving Onwards Phase II

Program: Grundtvig 1 – europeiska samarbetsprojekt

Typ av aktivitet: Projekt

Tema: Livslångt lärande för döva personer med fler funktionshinder

Institution: Psykiatriska mottagningen för döva i Älvsjö

Ort och län: Stockholm i Stockholms län

Partnerländer: Sverige (samordnare), Norge, Österrike, Frankrike, Storbritannien, Spanien, Tyskland

Budget: Sammanlagd budget på 323 000 euro, varav EU-bidrag 161 000 euro.

MÅLET FÖR DETTA projekt är att hitta modeller för att förverkliga möjligheterna till livslångt lärande för döva personer med fler funktionshinder. Med erfarenheterna från ett Grundtvig 2-partnerskap i ryggen ville man undersöka de specialpedagogiska alternativen till den traditionella psykiatrin. Med vilka pedagogiska metoder kan man hjälpa döva personer med fler funktionshinder att utveckla sitt lärande?

Projektets arbetsmetodik

Projektet har fyra fokusområden: Hälsa, Aktivt medborgarskap, Alternativa kommunikationsmetoder och Arbets-

liv. Kring varje område har en fokusgrupp skapats tvärnationellt. I Sverige har, som effekt av tidigare EU-projekt (Horizon och Grundtvig 2), Stockholms läns utrednings- och rehabcenter för döva (SURD) permanentats och ingår nu som en del av Psykiatriska mottagningen för döva. En lokal svensk partnerskapsgrupp har bildats där SURD och Mo Gårds folkhögskola ingår. Genom att skapa internationella och nationella nätverk fångar man upp nya samarbetspartners och skapar nya grupper. Samtidigt är de engagerade personerna i daglig kontakt med målgruppen och provar kontinuerligt ut de modeller för livslångt lärande som utvecklas på skilda håll inom folkusgrupperna. Vården och studierna för döva personer i de i projektet deltagande länderna ser mycket olika ut, och tillsammans söker man dra nytta av de specialiteter som varje land erbjuder.

Resultat

Nya pedagogiska möjligheter har kunnat erbjudas och idéer testas både i Sverige och i

partnerländerna. Olika typer av kompetenser har knutits till partnerorganisationerna i de sju länderna och man utbyter erfarenheter, främst inom ramen för de olika fokusgrupperna. Projektet har pågått sedan oktober 2003 varför konkreta resultat för målgruppen ännu inte har sammanställts och presenterats.

I Sverige har bildats ett nätverk runt fokusgruppen för Arbete. Detta har bland annat resulterat i kontakt med Arbetsförmedlingen rehab för döva i Uppsala, som kommer att besöka SURD för att ge information om arbetsmarknaden. Personal som arbetar med förberedande yrkesutbildningar för döva ingår i nätverket. Intresset för att delta är mycket stort från alla håll.

Fokusgruppen runt Hälsa har koncentrerat sitt arbete runt döva med neuropsykiatriska problem. Via exempelvis visuellt material (bild) försöker man finna metoder för att hjälpa målgruppen att förstå mer om sin hälsa. Fokusgruppen för Aktivt medborgarskap har bland annat verksamhet på ett rådgivningscentrum för döva. Fokusgruppen som arbetar med alternativ kommunikation försöker hjälpa personer med språkstörningar som dyslexi och dysfasi att erövra ny kunskap på alternativa vägar. Bilder prövar man exempelvis, liksom pictogram.

Ett så pass omfattande projekt med sju länder och fyra fokusgrupper innebär ett stort antal kontakter och arbetsgrupper. Det finns en risk för att systemet blir svårt att överblicka för samtliga involverade. Projektet har utvecklats så snabbt och så många nya kontakter har tagits under kort tid att projektledningen har funnit anledning att intressera sig för hur man ska kunna försäkra sig om en effektiv och fruktbar kommunikation och överblick för samtliga involverade.

Annie-Gerd Lundén Szczesny

08-578 389 70

annie-gerd.lunden@slpo.sll.se

Grundtvig 1 – europeiska samarbetsprojekt

Samarbetsprojekt är till för sådana insatser för vuxenutbildning där man vill samarbeta på ett europeiskt plan för att tillsammans skapa och genomföra något innovativt. Det kan till exempel handla om att förbättra

vuxenutbildningens innehåll och utformning genom att utveckla nya utbildningsmoduler eller metoder. Projekttiden är högst tre år. Partnerskapet ska omfatta organisationer från minst tre länder.

Samarbete för utbildning av barnmorskor

Parental Care and Studying (PACAS)

Program: Leonardo da Vinci

Typ av aktivitet: Utbildarutbyte

Institution: Kvinnokliniken Sundsvalls sjukhus

Titel: Parental Care and Studying, PACAS

Ort och län: Sundsvall, Västernorrland

Partners: 1 Sverige 2 Ungern

Tema: Vård

Budget: 10000 euro

PROJEKTET SKALL FRÄMJA samarbete mellan anordnare av yrkesutbildning och arbetsmarknadens parter. Under utbytet kommer praktiksamordnare och handledare att öka sin kunskap och förståelse för den ungerska barnmorskeutbildningen samt den ungerska arbetsmarknaden. Tanken är att erfarenhetsutbyten inom kulturella och medicinska områden i Sverige och Ungern skall förbättra kvalitén på framtida samarbeten inom yrkesträning. Projektet strävar efter att – med nära samarbete mellan skola och arbetsplats – förbättra kvalitén och tillgängligheten i yrkesutbildningen

Vad det har lett till:

- Ökad förståelse för kulturella skillnader
- Den svenska barnmorskans unika roll med eget ansvar och icke underställd en doktor blev uppenbar
- Påtagligt hur man utför samma uppgifter på olika sätt något som sågs som positivt då man kan utveckla sig genom att se skillnaderna
- Behovet av att förstå varandra uppmärksammades också, utan tolk hade man inte klarat utbytet

Leonardo da Vinci – transnationell rörlighet

Transnationell rörlighet är ett praktik- och utbytesprogram för elever, studenter, unga arbetstagare och utbildare som genomgår en yrkesutbildning och kompetensutveckling. Syftet är att uppmuntra till inhämtande av

kunskaper genom praktik och teori, utveckla de europeiska kontakterna, stärka kopplingen mellan arbetsliv och yrkesutbildning, utveckla språkkunskaperna och utbyta erfarenheter och goda lösningar för yrkesutbildningen.

Internationella programkontoret är en myndighet under Utbildningsdepartementet. Myndigheten ansvarar för en mängd internationella program och aktiviteter inom utbildningsområdet.